

© Рада Європи/Європейський суд з прав людини, 2012. Цей переклад був здійснений за підтримки Фонду прав людини Ради Європи (www.coe.int/humanrightstrustfund). Він не зобов'язує Суд. Для отримання додаткової інформації ознайомтеся з повідомленням про авторські права в кінці цього документа.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Інформаційний бюлетень про практику Суду № 133

Серпень-вересень 2010

Мангурас проти Іспанії - 12050/04 (*Mangouras v. Spain*)

Рішення 28.9.2010 [GC]

Стаття 5

Стаття 5-3

Гарантії з'явитися на судове засідання

Звільнення під час провадження

Розмір застави встановлений для капітана судна у справі про забруднення моря: *немає порушення*

Факти – заявник, громадянин Греції, був капітаном судна «Престиж» (*Prestige*), яке у 2002 році під час плавання вздовж іспанських берегів у зв'язку з протіканням в корпусі судна вилило в Атлантичний океан 70 000 тонн мазуту, який перевозився. Витік вантажу спричинив екологічну катастрофу, вплив якої на морську флору і фауну тривав кілька місяців і поширився аж до французького узбережжя.

Була порушена кримінальна справа і слідчий суддя постановив взяти заявника під варту з можливістю звільнення під заставу в розмірі 3 000 000 євро. Суддя наголосив на поведінці заявника, яка могла становити злочин заподіяння шкоди природним ресурсам і довкіллю, а також невиконання вказівок адміністративних органів. На думку судді, тяжкість пред'явлених обвинувачень у скоєнні злочинів і той факт, що заявник був іноземним громадянином та не мав особливих зв'язків з Іспанією, виправдовували встановлення застави у високому розмірі. Заявник вимагав свого звільнення і, в якості альтернативи, зменшення застави до 60 000 євро з урахуванням його особистої ситуації. Слідчий суддя, який розглядав клопотання, відхилив його на тій підставі, що залишення його під вартою виправдовувалося тяжкістю злочинів. Щодо суми, встановленої для звільнення під заставу, суддя повторив попередні аргументи і додав, що явка заявника в судове засідання

мала суттєве значення для з'ясування послідовності подій після протікання в корпусі судна. Заявник подав скаргу і клопотання про скасування рішення, обидва з яких були відхилені. Слідчий суддя тимчасово звільнив заявника під заставу на визначених умовах, після отримання банківської гарантії на суму, необхідну для застави. У зв'язку з розміром застави заявник розпочав провадження *amparo* про захист конституційних прав і охоронюваних законом інтересів в Конституційному суді, однак скарга була визнана неприйнятною.

Згодом іспанські органи влади дозволили заявникові повернутися в державу його походження, де він зараз проживає, за умови, що грецькі органи влади забезпечать за ним періодичний нагляд, якому заявник піддавався в Іспанії. В результаті, він повинен відмічатися кожні два тижні в поліцейському відділку на острові, де він народився, або в Афінах. Кримінальне провадження по суті все ще провадиться.

У рішенні від 8 січня 2009 Палата Суду одноголосно постановила, що не мало місце порушення пункту 3 статті 5 (див. Інформаційний бюлетень № 115).

Право – Пункт 3 статті 5: Суд нагадав, що застава може вимагатися до тих пір, поки зберігаються причини, які виправдовують тримання під вартою, і що органи влади повинні проявити максимальну турботу при встановленні відповідної застави, а також при вирішенні питання про необхідність тривалого утримання обвинуваченого під вартою. Більше того, хоча розмір застави повинен оцінюватися, як правило, з огляду на особу обвинуваченого і його майновий стан, за певних обставин не було безпідставним врахування також суми збитку, відповідальність за який покладається на обвинуваченого. Заявник був позбавлений свободи протягом 83 днів і був звільнений після подання банківської гарантії на суму 3 000 000 євро. У той час як сума застави, швидше за все, перевищувала платоспроможність самого заявника, національні суди прагнули врахувати, на додаток до особистої ситуації заявника, також тяжкість злочину, у вчиненні якого він обвинувачувався, а також його «професійне середовище». Тому Суд повинен був переконатися в тому, чи підхід був сумісним з пунктом 3 статті 5.

Суд вважав, що при тлумаченні вимог пункту 3 статті 5 повинні були враховуватися нові реалії, а саме зростаюче і виправдане занепокоєння в Європі і на міжнародному рівні у зв'язку з екологічними злочинами, а також тенденцію до використання кримінального права як засобу забезпечення виконання екологічних зобов'язань, встановлених європейським та міжнародним правом. Оскільки зростаючий стандарт в галузі захисту прав людини відповідно і неминуче вимагав більшої твердості при оцінці порушень фундаментальних цінностей демократичних суспільств, при визначенні розміру застави не можна виключати прийняття до уваги професійного середовища, яке сформуло обставини для даної діяльності, з метою забезпечення ефективності даного заходу. Враховуючи винятковий характер даної справи і величезний екологічний збиток, заподіяний забрудненням морського середовища у масштабах, які рідко зустрічалися, навряд чи було дивним, що судові органи влади скоригували суму для звільнення під заставу з рівнем передбачуваної відповідальності для забезпечення того, щоб винні не мали стимулу уникнути правосуддя і знехтувати заходами безпеки. Відсутня була певність, що розмір застави, встановлений виключно з урахуванням майнового стану заявника, був би достатнім для забезпечення його явки у судове засідання. Крім того, сам факт, що платіж був зроблений страховиком судовласника, очевидно, підтверджував, що іспанські суди, посилаючись на «професійне середовище» заявника, по суті, зробили правильний висновок про наявність відносин між заявником та поручителями.

Таким чином, іспанські суди достатньо врахували особисту ситуацію заявника, зокрема, його статус працівника судновласника, його професійні стосунки з поручителями, його громадянство та місце постійного проживання, а також відсутність зв'язків в Іспанії і його вік. З урахуванням особливого контексту даної справи і катастрофічних екологічних й економічних наслідків розливу мазуту, органи влади виправдано прийняли до уваги тяжкість даного злочину і розмір збитків, спричинених заявником.

Висновок: немає порушення (десятьма голосами проти семи).

© Рада Європи/Європейський суд з прав людини, 2012.

Офіційними мовами Європейського суду з прав людини є англійська та французька. Цей переклад був здійснений за підтримки Фонду прав людини Ради Європи (www.coe.int/humanrightstrustfund). Він не зобов'язує Суд, і Суд не несе відповідальності за його якість. Він може бути завантажений з бази даних судової практики Європейського суду з прав людини HUDOC (<http://hudoc.echr.coe.int>) або з будь-яких інших баз даних, яким Суд надав його. Він може бути відтворений у некомерційних цілях за умови зазначення повної назви справи разом з вище вказаним повідомленням про авторські права і посиланням на Фонд прав людини. Будь-яку особу, яка бажає використовувати переклад або його частину в комерційних цілях, просимо зв'язатися за наступною адресою: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.

Click here for the [Case-Law Information Notes](#)